

[Avalent>Teie õigused>Põhiõigused>Kust võin abi saada?>Pädevate kohtute ja asutuste nimekiri>Põhiõigused](#)

[Põhiõigused](#)

Soome

[Siseriiklikud kohtud](#)

[Inimõigustega tegelevad riiklikud asutused](#)

[Ombudsman](#)

[Spetsiaalsed inimõigustega tegelevad asutused](#)

[Muud](#)

[Siseriiklikud kohtud](#)

Piirkonakohtud menetlevad kriminaal- ja tsiviilasju ning kaebuseid. Esimese astme kohtu otsuse võib tavaliselt esitada ülevaatamiseks kõrgema astme kohtule. Piirkonakohtu otsuse peale võib apellatsiooni esitada apellatsioonikohtule. Apellatsioonikohtu otsuse võib omakorda edasi kaevata ülemkohtusse, kui ülemkohus annab selleks loa.

Halduskohtud menetlevad ametiasutuste otsuste peale esitatud kaebuseid. Halduskohtu otsuse peale võib apellatsiooni esitada kõrgemale halduskohtule.

Erikohtud on kaubanduskohus, töökohus, kindlustuskohus ja riigi erikohus.

Kohtute kontaktandmed on kättesaadavad järgmistel veebisaitidel:

[kontaktandmed](#) soome keeles

[kontaktandmed](#) inglise keeles.

[Inimõigustega tegelevad riiklikud asutused](#)

2012. aasta alguses loodi parlamentaarse ombudsmani büroo egiidi all autonoomselt ja sõltumatult tegutsev inimõiguste keskus. Inimõiguste keskuse ülesanne on levitada teavet ning edendada hariduse andmist, koolitamist, teadusuuringuid ja koostööd põhi- ja inimõiguste valdkonnas. Keskus koostab aruandeid põhi- ja inimõiguste rakendamise kohta ning samuti teeb algatusi ja avaldab seisukohti nende õiguste edendamiseks. Samuti osaleb inimõiguste keskus põhi- ja inimõiguste edendamiseks tehtavas rahvusvahelistes koostöös. Inimõiguste keskus ei tegele kaebuste ega muude üksiku juhtumitega, mis kuuluvad kõrgeima õigusjärelveasutuse pädevusse.

[Ombudsman](#)

[Soome parlamentaarse ombudsman](#)

Parlamentaarset ombudsmaniga võib ühendust võtta, kui on alust arvata, et ametiasutused või ametnikud ei ole järginud õigusnorme või täitnud oma kohustusi. Näiteks on ebaseaduslik rikkuda põhiõiguseid. Ombudsmanile võivad kaebuse esitada kõik isikud. Kaebuse esitaja võib kaebuses käsitleda iseendaga seotud juhtumit, kuid kaebust on võimalik esitada ka teise isiku nimel või koos teiste isikutega. Ombudsman uurib kaebust, kui on alust arvata, et ametiasutus on toiminud ebaseaduslikult. Kaebuseid menetletakse tasuta. Uurimise käigus kuulab ombudsman ära selle isiku või ametiasutuse, kelle peale kaebus esitati. Lisaks küsib ta erinevatelt ametiasutustelt aruandeid ja avaldusi ning võib vajaduse korral näha ette, et tema büroo inspektorid viiksid läbi uurimise. Kaebuseid menetletakse tasuta.

Ombudsmani käsutuses olev kõige karmim meede on kriminaalsüüdistuse esitamine ametiseisundi kuritarvitamise eest. Samuti võib ombudsman teha asjaomasele ametnikule ametliku hoiatuse. Tavaliselt avaldab ta oma arvamust selle kohta, milles seisnes menetluse ebaseaduslikkus või mil viisil oli tegemist hooletusega, ning tuletab meelde korrektse menetluse. Samuti võib ombudsman teha ettepaneku vea heastamiseks ning juhtida riiginõukogu tähelepanu neile vajakajäämistele, mille ta õigusnormis või eeskirjas avastas.

[Parlamentaarset ombudsmani büroo](#)

Tegevuskoht: Arkadiankatu 3, Helsinki

Postiaadress: 00102 Eduskunta

Kodulehekülg: <https://www.oikeusasiamies.fi/en/eeesti>

E-post: oikeusasiamies@eduskunta.fi

Telefon: +358 9 4321

Faks: +358 9 432 2268

[Õiguskantsler](#)

Õiguskantsleriga võib ühendust võtta sellise juhtumi puhul, mis on otseselt seotud kaebuse esitajaga, või mis tahes juhtumi puhul, kui kaebuse esitaja leiab, et ametiasutused, ametnikud või muud isikud või organid on oma ametikohustuste täitmisel toiminud väärtalt või jätnud oma kohustused täitmata või et advokaat on jätnud oma kohustused täitmata. Peale selle võib õiguskantsleriga ühendust võtta igaüks, kes leiab, et ei ole järgitud põhiseadusega tagatud põhi- või inimõiguseid. Õigusvaldkonnas vastava hariduse saanud töötajad valmistavad toimiku ette ning küsivad vajalikke täiendavaid dokumente. Tavaliselt antakse kaebuse esitajale võimalus vastata. Kaebuse esitajale edastatakse kirjalik vastus posti teel. Õiguskantsleri büroo teenused on kaebuse esitajale tasuta.

Kui leitakse, et menetlus oli ebaseaduslik või menetlust rikuti, võib õiguskantsler teha ametnikule hoiatuse või väljastada tuleviku tarvis nõuetekohast menetlust käsitlevad juhised. Raskemate juhtumite korral võib õiguskantsler näha ette, et ametniku vastu esitatakse süüdistus. Kui õiguskantsler peab seda vajalikuks, on tal õigus teha ettepanek õigusnormide või juhiste muutmiseks, kohtuotsuse tühistamiseks või mõne muu erakorralise apellatsiooni esitamiseks. Õiguskantsleri läbi viidud uurimise tulemusel võib ametiasutus või ametnik oma vea parandada.

[Õiguskantsleri büroo](#)

Tegevuskoht: Snellmaninkatu 1, Helsinki

Postiaadress: PL 20, 00023 Valtioneuvosto

Kodulehekülg: <https://www.okv.fi/en/>

E-post: kirjaamo@okv.fi

Telefon: +358 295 162 902

Faks: +358 9 1602 3975

Suhtlus: tiedotus@okv.fi

Spetsiaalsed inimõigustega tegelevad asutused

Lasteombudsman

Seaduse kohaselt on lasteombudsmanil järgmised ülesanded:

teha järelevalvet laste ja noorte heaolu üle ning nende õiguste teostamise üle;
mõjutada otsuste tegijaid laste vaatenurgast;
hoida ühendust laste ja noortega ning edastada neilt saadud teavet otsuste tegijatele;
edastada lapsi käsitlevat teavet lastega tegelevatele spetsialistidele, ametiasutustele ja üldsusele;
arendada koostööd lapsi käsitleva poliitika kujundajate vahel;
edendada ÜRO lapse õiguste konventsiooni põhimõtteid.

Lasteombudsmani büroo

Aadress: Vapaudenkatu 58 A, 40100 Jyväskylä

Kodulehekülg: <http://www.lapsiasia.fi/en/>

E-post: lapsiasiavaltuutettu@oikeus.fi

Telefon: +358 295 666 850

Faks: +358 14 337 4248

Võrdõiguslikkusküsimustega tegelev asutus

Soolise võrdõiguslikkuse ombudsman

Soolise võrdõiguslikkuse ombudsmani ülesanne on järelevalve tegemine naiste ja meeste võrdõiguslikkust käsitleva seaduse ning eelkõige diskrimineerimise ja diskrimineerivate töökuulustuste keelustamise järgimise üle; seaduse eesmärgi edendamine algatuste, nõuannete ja suuniste abil teabe andmine võrdõiguslikkuse seaduse ja selle kohaldamise kohta; ning naiste ja meeste võrdõiguslikkuse rakendamise üle järelevalve tegemine erinevates ühiskonnasektorites. Peale selle teeb soolise võrdõiguslikkuse ombudsman järelevalvet selle üle, kuidas kaitstakse soovähemusi diskrimineerimise eest.

Soolise võrdõiguslikkuse ombudsmani büroo

Postiaadress: PL 22, 00023 Valtioneuvosto

Tegevuskoht: Hämeentie 3, Helsinki

Kodulehekülg: <https://www.tasa-arvo.fi/web/EN/>

E-post: tasa-arvo@oikeus.fi

Telefon: +358 295 666 840

Infotelefon: +358 295 666 842 (E–N kell 9–11 ja 13–15, R kell 9–11)

Faks: +358 9 1607 4582

Vähemuste ombudsman

Vähemuste ombudsman edendab võrdõiguslikkust ja sekkub diskrimineerimise korral. Vähemuste ombudsman on iseseisev ja sõltumatu institutsioon.

Vähemuste ombudsmani poole võib pöörduda juhul, kui olete kogunud või täheldanud diskrimineerimist vanuse, päritolu, rahvuse, keele, usu, veendumuste, arvamuste, poliitilise tegevuse, ametiühingute tegevuse, peresuhete, tervisliku olukorra, puude, seksuaalse sättumuse või muu isikliku põhjuse tõttu.

Vähemuste ombudsmani ülesannete hulka kuulub diskrimineerimisosohu olevate sihtrühmade, nagu välismaalaste olukorra parandamise ning õiguste ja staatuse eest seismine. Lisaks sellele jälgib ta välismaalaste maalt väljasaatmist ja tegutseb riikliku inimkaubandusraportööri.

Vähemuste ombudsmani tööülesannete hulka kuuluvad nõustamine, üksikjuhtumite lahendamine, lepitamisele kaasaaitamine, koolitamine, teabe kogumine, seadusandlikus protsessis osalemine ja ametnike tavade mõjutamine ja õigusala abistamine. Tema ülesanded ja õigused on kirjas

[võrdse kohtlemise seaduses](#) ja [vähemuste ombudsmani seaduses](#).

Soolise diskrimineerimise või sooidentiteedi alusel diskrimineerimise juhtumeid käsitleb soolise võrdõiguslikkuse ombudsman.

Vähemuste ombudsmani büroo

Postiaadress: PL 24, 00023 Valtioneuvosto

Tegevuskoht: Ratapihantie 9, Helsinki

Kodulehekülg: <https://www.syrjinta.fi/web/other/et>

E-post: yvv@oikeus.fi

Telefon: +358 295 666 800

Klienditeenindus: +358 295 666 817 (tööpäeviti kell 10–12, suvel on erandeid)

Faks: +358 295 666 829

Suhtlus: +358 295 666 813 või +358 295 666 806

Andmekaitseasutus

Andmekaitseametnik

teeb järelevalvet andmekaitsealaste õigusnormide ja isikuandmete töötlemist käsitlevat seaduste järgimise üle;

parandab teadlikkust isikuandmete töötlemisega seotud riskide, õigusnormide, kaitsemeetmete, kohustuste ja õiguste kohta;

koostab aruandeid ja auditeid;

määrab halduskaristusi andmekaitsemääruse rikkumise eest;

avaldab arvamusi õigus- ja haldusnormide muudatuste kohta, mis käsitlevad isikute õiguste ja vabaduste kaitset isikuandmete töötlemisel;

avaldab arvamusi isikuandmete töötlemisega seotud kuritegude kohta;

teeb järelevalvet krediiditeabe ja ettevõtete krediiditeabe töötlemise üle;

menetleb taotlusi andmesubjekti õigusi käsitlevate ettekirjutuste tegemiseks ja vaatab läbi teated isikuandmete töötlemisel esinevate probleemide kohta;

võtab vastu teateid andmekaitseametnikelt;

võtab vastu teateid isikuandmete kaitsega seotud rikkumiste kohta;

koostab loetelu selle kohta, millal tuleb esitada andmekaitsealane mõjuhindang;

annab hinnangu konsultatsioonidele sellise andmete töötlemise kohta, mis on seotud kõrge riskiga;

kiidab heaks käitumisjuhendid ja lepingute tüüptingimused;

kutsus üles võtma kasutusele sertifitseerimisi, akrediteerima sertifitseerimisasutust ja tunnistab kehtetuks välja antud sertifikaate;

teeb koostööd muude ELi andmekaitseametnikega ühtse kontaktpunkti põhimõtte kohaselt;

osaleb Euroopa Andmekaitseametnikogus töös ja otsuste tegemisel ning edastab küsimuse vajaduse korral arutamiseks Euroopa Andmekaitseametnikogule.

Andmekaitseombudsmani büroo

Postiaadress: PL 800, 00531 Helsinki

Tegevuskoht: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Kodulehekülg: <https://tietosuoja.fi/en/home>

E-post: tietosuoja@om.fi

Telefon: +358 2956 66700

Infotelefon: +358 2956 66777 (E–K kell 9–11, suvel on erandeid)

Muud

Tasuta õigusabi

Tasuta õigusabi eesmärk on anda üksikisikutele võimalus saada professionaalset õigusnõustamist täielikult või osaliselt riigi kulul. Tasuta õigusabi hõlmab kõiki õigusküsimusi. Samas ei anta tasuta õigusabi tavaliselt siis, kui abi taotleja on sõlminud õiguskulude kindlustuse, mis katab asjaomase juhtumiga kaasnevad kulud. Kriminaalmenetluses on süüdistataval teatavatel tingimustel õigus kasutada riikliku kaitsja abi riigi kulul olenemata süüdistatava rahalisest olukorrast. Raske vägivaldse kuriteo või seksuaalkuriteo ohvritel on õigus kasutada riigi kulul kohtuadvokaadi abi olenemata kuriteoohvri sissetulekust. Ettevõtjatel või ühingutel ei ole võimalik saada õigusabi. Välismaal arutatavate juhtumite puhul katab tasuta õigusabi õigusosalase nõustamisega seotud kulud. Kohtumenetluste puhul annavad tasuta õigusabi riiklikud õigusnõustajad, advokaadid ja teised juristid. Muude juhtumite korral pakuvad seda riiklikud õigusnõustajad, kes töötavad riigi õigusabibüroodes. Nimetatud bürood asuvad tavaliselt piirkonnakohtutega samades omavalitsusüksustes. Riigi õigusabibüroode kontaktandmed leiate järgmiselt veebisaidilt: <https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html>.

Pagulaste nõuandekeskus

Pagulaste nõuandekeskus on valitsusväline organisatsioon, mis annab Soomes õigusabi ja õigusosalast nõu varjupaigataotlejatele, pagulastele ja teistele välismaalastele. Keskus teeb samuti tööd selle nimel, et edendada varjupaigataotlejate, pagulaste ja teiste sisserändajate olukorda Soomes ning jälgib Euroopa Liidu varjupaiga- ja pagulaspoliitika arengut.

Adress: *Pasilanraittio 9 B, 00240 Helsinki*

Kodulehekülg: <https://www.pakolaisneuvonta.fi/en/legal-services/>

E-post: pan@pakolaisneuvonta.fi

Telefon: +358 9 2313 9300

Faks: +358 9 2313 9310

Viimati uuendatud: 27/07/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.